

INTERPELLATION TILL STATSRAÅD

Från Riksdagsförvaltningen
2015-05-07
Besvaras senast
2015-05-28

Till statsminister Stefan Löfven (S)

2014/15:572 Utgångspunkten för svensk säkerhetspolitik

I Sydsvenska Dagbladet torsdagen den 30 april utvecklar statsminister Stefan Löfven grunderna för den nuvarande regeringens säkerhetspolitiska hållning. Det ges prov på en anmärkningsvärd tydlighet.

På reporterns fråga om varför det är ”hugget i sten att Sverige inte ska gå med i Nato” svarar Stefan Löfven:

”För att det inte skulle tillföra oss någon säkerhet i närområdet. Det skulle tvärtom skapa mer osäkerhet. Det är bra att Sverige och Finland är alliansfria. Då har du två geografiska ytor fria. Det är inte bra om två militärallianser har direktkontakt.”

För det första: Att statsministern definierar Nato som en militärallians kan möjligtvis ursäktas även om det naturligtvis är ett djupare och bredare säkerhetssamarbete än så. Just av den anledningen har Sverige, även under Löfvens regering, valt att finna fördjupade samarbeten och samverkansformer med Nato genom bland annat övningsverksamhet och andra former av utbyte. Ett värdlandsavtal med Nato förbereds och enligt svar på skriftlig fråga till försvarsminister Peter Hultqvist ska riksdagen få ta ställning till ett lagförslag under 2016. Frågan är då vilken andra militärallians som den nuvarande regeringen har att förhålla sig till i sin nuvarande säkerhetspolitik? Som historiskt påpekande kan nämnas att den av Sovjetunionen tvångsmässigt konstruerade Warszawapakten upplöstes den 1 juli 1991 i spåren av Berlinmurens fall, järnridåns upplösande och på de kommunistiska folkrepublikernas väg att bli demokratier. Så den kan det inte vara fråga om! I dag är merparten av de tidigare tvångskommenderade staterna fria och obundna medlemmar av Nato-gemenskapen. Det närmaste som skulle kunna ligga för handen är Collective Security Treaty Organization (CSTO) bildat på initiativ av Ryska federationen 1992 med i dag totalt sex medlemsnationer: Ryssland, Armenien, Vitryssland, Kazakstan, Kirgizistan samt Tadzjikistan. Är det verkligen så att svensk säkerhetspolitik numera tar sin utgångspunkt i ett slags maktkamp mellan Nato och CSTO?

För det andra: På vilket sätt skapas mer osäkerhet i Östersjöområdet ifall Sverige och Finland efter egna beslut i respektive regering och riksdag gör självständiga säkerhetspolitiska vägval som kan innefatta Nato-medlemskap? På vilket sätt har andra länder, eller för den delen ”militärallianser”,

överprövningsrätt över våra beslut?

För det tredje: Redan nu planeras och förbereds ett mer fördjupat samarbete mellan Sverige och Finland där förhoppningar finns att det kan utsträckas bortom rent fredstida arrangemang. Ifall regeringens säkerhetspolitiska doktrin, såsom statsministern uttolkar den, oroar sig för att vissa mått och steg som Sverige vidtar kan skapa ”osäkerhet” måste den här typen av välkommet samarbete mellan två grannländer som Sverige och Finland ha föregåtts av en fördjupad säkerhetspolitisk analys varför ett eventuellt Nato-medlemskap skulle skapa oro medan svensk-finsk samverkan inte gör det. Hur ser den gjorda analysen ut?

För det fjärde: Statsminister Stefan Löfven ser en fördel i att det finns ”geografiska ytor” som är ”öppna”. Andra nationer med landgräns till dagens Ryssland som Norge, Estland, Lettland och Litauen har valt säkerheten i det kollektiva och gemensamma garantier som finns i Nato-medlemskapet medan Sverige står allianslöst. Kan den säkerhetspolitiska doktrin som statsministern ger uttryck för tolkas som en indirekt kritik mot länder som valt att inte stå ”geografiskt fria”? Eller är det så att några av Rysslands grannländer kan vara allianslösa och därmed geografiskt fria medan andra genom sitt Nato-medlemskap kan bidra till Europas skydd och säkerhet?

Mina frågor till statsminister Stefan Löfven:

Är det verkligen så att svensk säkerhetspolitik numera tar sin utgångspunkt i ett slags maktkamp mellan Nato och CSTO – hur kan annars uttalandet om att två militärallianser inte ska ha ”direktkontakt” förstås? Kan andra länder, eller ”militärallianser”, på något sätt ha överprövningsrätt över våra säkerhetspolitiska beslut eller ens tillmätas något relevant intresse?

Ifall regeringens säkerhetspolitiska doktrin, såsom statsministern uttolkar den, oroar sig för att vissa mått och steg som Sverige vidtar kan skapa ”osäkerhet” måste den här typen av välkommet samarbete mellan två grannländer som Sverige och Finland ha föregåtts av en fördjupad säkerhetspolitisk analys varför ett eventuellt Nato-medlemskap skulle skapa oro medan svensk-finsk samverkan inte gör det, hur ser den gjorda analysen ut? Kan idén om behovet av ”geografiskt fria ytor” landa i slutsatsen att några av Rysslands grannländer kan vara allianslösa medan andra genom sitt Nato-medlemskap kan bidra till Europas skydd och säkerhet?

.....

Hans Wallmark (M)

Överlämnas enligt uppdrag

Anders Norin